

IT-användning i företag 2016

NV0116

I denna beskrivning redovisas först allmänna uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde	2
A.2	Statistikområde	2
A.3	SOS-klassificering	2
A.4	Statistikansvarig	2
A.5	Statistikproducent	2
A.6	Uppgiftsskyldighet	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik	3
A.11	Statistikanvändning	3
A.12	Uppläggning och genomförande	4
A.13	Internationell rapportering	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
B	Kvalitetsdeklaration	4
B.0	Inledning	4
B.1	Innehåll	4
1.1	Statistiska målstorheter	4
1.1.1	Objekt och population	5
1.1.2	Variabler	5
1.1.3	Statistiska mått	5
1.1.4	Redovisningsgrupper	5
1.1.5	Referenstider	6
1.2	Fullständighet	6
B.2	Tillförlitlighet	7
2.1	Tillförlitlighet totalt	7
2.2	Osäkerhetskällor	7
2.2.1	Urval	7
2.2.2	Ramtäckning	7
2.2.3	Mätning	8
2.2.4	Svarsbortfall	8
2.2.5	Bearbetning	9
2.2.6	Modellantaganden	10
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	10

<i>B.3</i>	<i>Aktualitet</i>	<i>10</i>
3.1	Frekvens	10
3.2	Framställningstid	10
3.3	Punktlighet	10
<i>B.4</i>	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet</i>	<i>10</i>
4.1	Jämförbarhet över tiden	10
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	10
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	11
<i>B.5</i>	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	<i>11</i>
5.1	Spridningsformer	11
5.2	Presentation	11
5.3	Dokumentation	11
5.4	Tillgång till primärmaterial	11
5.5	Upplysningstjänster	11

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Näringsverksamhet

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Näringslivets struktur

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja, ingår i Sveriges officiella statistik

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: SCB
Postadress: 104 51 STOCKHOLM
Besöksadress: Karlavägen 100
Kontaktperson: Björn Forssell
Telefon: 010 – 479 43 82
E-post: Bjorn.Forssell@scb.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: SCB
Postadress: 104 51 STOCKHOLM
Besöksadress: Karlavägen 100
Kontaktperson: Björn Forssell
Telefon: 010 – 479 43 82
E-post: Bjorn.Forssell@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger/föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99), förordningen (2001:100) samt SCB:s föreskrifter SCB FS 2015:299

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Gallring regleras enligt beslut från Riksarkivet, RA-MS 1998:7. Bevarandebehov är under utredning.

A.9 EU-reglering

Framställning av statistiken finansieras till viss del av EU. Tillsammans med EU:s statistikmyndighet Eurostat utformar de deltagande länderna inför varje undersökningsomgång de frågor och definitioner som ingår. Från och med år 2006 är undersökningen EU-reglerad (enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EC) nr 808/2004 av den 21 april 2004).

A.10 Syfte och historik

Undersökningen avser att belysa användningen av informationsteknik i svenska företag. Den har genomförts varje år sedan år 2000. Modellen för undersökningen togs fram i samarbete med övriga nordiska länder 1999. År 2001 vidareutvecklade Eurostat den nordiska modellen för att göra en harmoniserad undersökning i EU:s medlemsländer.

Den förenklade undersökning som genomförs riktad mot företag med 0-9 anställda har genomförts sedan 2008.

Syftet har varit detsamma sedan undersökningen startade men enkätfrågorna har i möjligaste mån anpassats efter den tekniska utveckling som skett.

A.11 Statistikanvändning

Huvudanvändare är EU:s statistikmyndighet Eurostat, Näringsdepartementet, Finansdepartementet, Finans Post- och telestyrelsen (PTS), Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys), Tillväxtverket samt SCB:s avdelning för nationalräkenskaper. Även media, branschorganisationer, enskilda företag och allmänheten är användare av statistiken.

Allmänt kan undersökningen fungera som statistiskt underlag för beslutsfattare, både i Sverige och inom EU, och möjliggöra för dem att följa och främja IT-

utvecklingen.

A.12 Uppläggnings- och genomförande

Data för undersökningen har samlats in via webb- och postenkäter till ett urval företag med tio anställda eller fler. Företag med 200 anställda eller fler har totalundersökts. Enkäterna skickades ut 31 mars 2016 och datainsamlingen pågick fram till början av september 2016.

Nödvändiga uppgifter för urvalsdragning, klassificering och allokering m.m. har hämtats ur SCB:s Företagsdatabas.

A.13 Internationell rapportering

Resultatet från undersökningen rapporteras årligen till Eurostat enligt EU:s förordning 808/2004. För företag med 0-9 anställda var 2016 år det första året det rapporterades till Eurostat.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Enkäten ändras delvis varje år med nya frågor som tillkommer och vissa som försvinner då informationstekniksområdet är ett område i förändring. Nya frågor arbetas fram i samråd med Eurostat och nationella behov.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

SCB deklarerar kvaliteten i statistiken enligt ett kvalitetsbegrepp som består av fem huvudkomponenter:

- (1) **Innehåll**, som framför allt gäller statistikens målstorheter.
- (2) **Tillförlitlighet**, som avser osäkerhetskällor och hur dessa påverkar statistiken.
- (3) **Aktualitet**, som omfattar tidsaspekter som spelar roll för hur väl statistiken beskriver nuläget.
- (4) **Jämförbarhet och sam användbarhet**, som avser möjligheter till jämförelser, över tiden och mellan grupper, samt till att använda statistiken tillsammans med annan statistik.
- (5) **Tillgänglighet och förståelighet**, som avser statistikens fysiska tillgänglighet och dess förståelighet.

För mer information om kvalitetsbegreppet för officiell statistik och en mer detaljerad redovisning av innebörden i de fem huvudkomponenterna, se rapporten *Kvalitetsbegrepp och riktlinjer för kvalitetsdeklaration av officiell statistik (MIS2001:1)* i serien *Meddelande i samordningsfrågor för Sveriges officiella statistik*. Publikationen finns på SCB:s webbplats.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Enkäten undersöker tillgång till och användning av informationsteknik i företag. Målstorheter är användningen av olika typer av IT-system och IT-relaterade tekniker som beskrivs i måttet andel av alla företag som har tillgång till eller

använder den aktuella tekniken. Tillgång till internet och mobil uppkoppling beskrivs i andel av de anställda i ett företag. E-handel mäts (företagens inköp respektive försäljningar via en webb-sida eller EDI-meddelande) som andel av företagets omsättning. Statistiken redovisas per bransch, region och storlek, mätt i antal anställda.

1.1.1 Objekt och population

Populationen utgörs av företag med fler än tio anställda och verksamhet inom branscher enligt SNI 2007:

tillverkning (C),
försörjning av el, gas, värme och kyla (D),
vattenförsörjning (E)
byggverksamhet (F),
handel; reparation av motorfordon och motorcyklar (G),
transport och magasinering (H),
hotell- och restaurangverksamhet (I),
informations- och kommunikationsverksamhet (J),
fastighetsverksamhet (L),
företagstjänster (M),
uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster (N)
annan serviceverksamhet (S).

1.1.2 Variabler

Undersökningen innefattar variabler som belyser företagets tillgång till och användning av informationsteknik. Exempel på variabler:

- Anställer IT-specialister
- Tillgång till internet
- Typ av anslutning till internet
- Har webbplats
- Användning av sociala medier
- Annonsering på internet
- Fakturering
- Molntjänster
- E-handel
- Programvaruutveckling
- IT och miljö

1.1.3 Statistiska mått

De statistiska måtten är andel företag med en bestämd egenskap, e-handel som andel av omsättningen eller i kronor samt andel sysselsatta som använder en viss teknik.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Storleksklasser

1-9 anställda

0-4 anställda

0-9 anställda

1-4 anställda
5-9 anställda
10-49 anställda
50-249 anställda
250 eller fler anställda

Branscher

Tillverkningsindustri (SNI 10-33)
Energi och återvinning (SNI 35-39)
Byggindustri (SNI 41-43)
Handel; serviceverkstäder för motorfordon (SNI 45-47)
Transport- och magasineringsföretag (SNI 49-53)
Hotell och restauranger (SNI 55-56)
Informations- och kommunikationsföretag (SNI 58-63)
Finansiell verksamhet (delmängd av SNI 64-66)
Fastighetsbolag och förvaltare (SNI 68)
Andra tjänsteföretag (SNI 69-74, 77-82 samt 95.1)
IKT-sektorn (SNI 26.1-26.4, 26.8, 46.5, 58.2, 61-62, 63.1, 95.1)

Regioner

SE11 Stockholm
SE12 Östra Mellansverige
SE21 Småland med öarna
SE22 Sydsverige
SE23 Västsverige
SE31 Norra Mellansverige
SE32 Mellersta Norrland
SE33 Övre Norrland

1.1.5 Referenstider

I enkäten anges referenstiden januari 2016 utom för frågor om IT-utbildning och rekrytering av IT-specialister, e-handel och arbete med programvaruutveckling, kontakter med myndigheter, där referensperioden är hela kalenderåret 2015.

För urvalet används företagsenheter inom de branscher och storleksklasser som var aktiva i början av mars 2016 enligt SCB:s Företagsdatabas (FDB).

1.2 Fullständighet

Undersökningen mäter IT-användning per näringsgren enligt klassificering Standard för svensk näringsgrensindelning (SNI2007), för samtliga näringsgrenar i privat sektor utom;
A jordbruk, skogsbruk och fiske
K finansiell verksamhet
P utbildning
T hushållens verksamhet

Företagsenheter med 10 eller fler anställda undersöks för alla variabler. Företag med 0-9 anställda besvarar en förkortad enkät.

De frågemoduler som ingår i undersökningen för att i möjligaste mån kartlägga företagens it-användning är

- IT-specialister och IT-kunskaper
- Internetanvändning
- Fakturering
- Kontakt med myndigheter
- Molntjänster
- Elektronisk handel
- Programvaruutveckling
- IT och miljö

Enkätens omfattning är en avvägning mellan en så fullständig undersökning av företagens IT-användning som möjligt och hänsyn till uppgiftslämnarbördan.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Urvalsfel, beror på att ett urval företag har undersökts och att dessa inte är fullt ut representativa för samtliga företag. *Bortfallsfel*, uppstår när företag som ingår i urvalet helt eller delvis låter bli att svara på enkäten. *Mätfel* som uppkommer när frågor och definitioner missuppfattas eller alltför grova uppskattningar lämnas. Om det finns systematik i mätfelen, t.ex. om många företag missuppfattar en fråga på samma sätt, uppkommer skevhet i materialet. Även bortfallsfel kan vara systematiska och leda till skevhet om en viss kategori av företag låter bli att svara och därmed inte blir representerade i statistiken.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Urvalsramen består av företagsenheter inom de branscher och storleksklasser som ingår i undersökningen och som var aktiva i början av mars 2016 enligt SCB:s Företagsdatabas (FDB). Ramen är indelad i strata efter bransch, region och storleksklass. I strata bestående av företag med 200 anställda eller fler ingår samtliga företag i urvalet. För strata bestående av företag med 10-199 anställda har ett stratifierat slumpmässigt urval gjorts. I strata med fem företag eller färre har alla företag undersökts. I strata med fler än fem företag har minst fem företag undersökts. Totalt omfattar urvalet 4618 företag för företag som med 10 anställda eller mer som har fått den fullständiga undersökningen. Den förenklade undersökningen som är riktad mot företag med 0-9 anställda har haft ett urval på 3067 företagsenheter. Urvalet är positivt samordnat med förra årets urval. Det betyder att ett företag som ingick i förra årets urval har större chans att komma med i årets urval, sådan s.k. urvalssamordning görs för att resultaten ska bli så jämförbara som möjligt över tid.

2.2.2 Ramtäckning

Rampopulationen innefattar företagsenheter som fanns registrerade i SCB:s Företagsdatabas (FDB) i mars 2016.

Den samordnade urvalsdragningen, SAMU, används för att avgränsa rampopulationen och bestämma vilka företag som ska undersökas.

Problem med ramtäckning tar sig två olika uttryck. Dels att företag som inte skulle ha varit med i urvalsramen är det, t.ex. företag som gått i konkurs innan urvalsdragningen, s.k. *övertäckning*. Dels att företag som borde varit med i urvalsramen inte är det, t.ex. nystartade företag, vilket resulterar i *undertäckning*.

SCB:s företagsregister (FDB) uppdateras varje vecka från Skatteverkets basregister. Trots detta kan övertäckning förekomma.

2.2.3 Mätning

För att mäta företagens användning av IT används ett frågeformulär med möjlighet att svara via webben eller på pappersenkät. Frågeformulärets utformning påverkar naturligtvis mätningen. Mätfel kan uppstå på grund av att frågorna inte är entydiga eller att svarsalternativen inte är heltäckande eller ömsesidigt uteslutande. Lämnade svar och återkontakter med företagen indikerar att mätfelen främst gäller de kvantitativa variablerna avseende e-handel. Även vissa kvalitativa variabler har tolkats felaktigt eller varit svåra att förstå. Det kan t.ex. hända att ett företag använder en teknik som efterfrågas men benämner den annorlunda och därför svarar att den inte används i företaget.

För ytterligare dokumentation och fullständig redovisning av mätinstrument, se Statistikens framtagning (SCBDOK) under dokumentation för denna undersökning.

2.2.4 Svartsbortfall

Bortfall kan delas in i *objektsbortfall* och *partiellt bortfall*. Objektsbortfall utgörs av de företag som inte svarar på enkäten alls, medan partiellt bortfall innebär att respondenten svarar på enkäten men hoppar över en eller flera frågor. Ett stort bortfall ökar osäkerheten i skattningarna. Bortfall kan även vara en källa till skevhet i skattningarna. Svartsfrekvensen i årets undersökning är 84 procent. De företag som klassificeras som övertäckning inkluderas inte i objektsbortfallsberäkningarna.

Tabell 4 nedan visar oviktat objektsbortfallet uppdelat på redovisningsgrupper för företag med 10 anställda eller fler. Bortfallet är högre i den förenklade enkät som riktar sig mot företag med 0-9 anställda, se *tabell 5*. Den förenklade enkäten har ingen svartsplikt jämfört med den ordinarie undersökningen.

Tabell 4
Objektsbortfall efter redovisningsgrupp, 10 anställda eller fler, 2016

Redovisningsgrupp	Objektsbortfall, %
Totalt	16
Storleksklasser	
10–49 anställda	18
50–249 anställda	12
250 anställda eller fler	14
Branscher (SNI)	
Tillverkningsindustri (10-33)	15
Energi och återvinning (35-39)	15
Byggindustri (41-43)	14
Handel; serviceverkstäder för motorfordon (45-47)	15
Transport- och magasineringsföretag (49-53)	19
Hotell och restauranger (55-56)	26
Informations- och kommunikationsföretag (58-63)	16
Fastighetsbolag och förvaltare (68)	13
Andra tjänsteföretag (69-74, 77-82, 95.1)	15

Tabell 5
Objektbortfall efter redovisningsgrupp, 0-9 anställda, 2016

Storleksklasser	Objektbortfall, i procent
Totalt 0-9	41
0	48
1-4	38
4-9	31

Partiellt bortfall beror ofta på att uppgiftslämnaren inte förstått frågans innebörd, inte känner till svaret eller att svaret på frågan upplevs som känsligt. Frivilliga frågor har lägre svarsfrekvens är uppgiftslämnarpliktiga. Bara frågor som omfattas av EU-regleringen eller samlas in för nationalräkenskaperna är uppgiftslämnarpliktiga. I årets undersökning är det partiella bortfallet lågt, som mest 2-6 procent.

2.2.5 Bearbetning

Uppgifterna har granskats utifrån hur svaren på de olika frågorna hänger ihop logiskt. Vid ologiskheter eller bortfall på viktiga frågor har företagen återkontaktats för att ges möjlighet att kommentera eller komplettera svaren. Särskild vikt har lagts vid att återkontakta större företag avseende e-handeln då deras svar har stor betydelse för undersökningens tillförlitlighet. Eftersom man i enkäten frågar efter e-handels storlek som andel av omsättningen har registeruppgifter från momsregistret använts för att beräkna e-handeln i kronor. En del företag som har besvarat enkäten har hoppat över vissa frågor. I de fall där det har funnits en möjlighet att logiskt dra slutsatser om svaret på sådana frågor har upprättningar utförts. Detta gäller särskilt för variabler med stort partiellt bortfall.

I samband med hantering och bearbetning av blanketter, datafiler och tabeller kan fel uppkomma. I arbetet med enkäten arbetar vi ständigt med att förbättra

rutinerna för att minimera sådana fel. Inför årets enkät har till exempel databasstrukturen genomgått ett förbättringsarbete.

2.2.6 Modellantaganden

Inga modellantaganden utöver de som beskrivits i 2.2.1-2.2.5 görs i undersökningen.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Eftersom undersökningen bygger på ett urval finns alltid en viss osäkerhet i skattningarna. Av denna anledning beräknas 95-procentiga konfidensintervall, som med 95 procents konfidens anger ett intervall inom vilket det sanna värdet återfinns. Konfidensintervallen finns redovisade tillsammans med skattningarna i tabellbilagan till rapporten, statistikdatabasen, samt under utvalda tabeller och diagram. Skattningar med felmarginaler som (avrundat) är 10 procentenheter eller större är inte redovisade med hänsyn att skattningen är alltför osäker för att redovisas.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Undersökningen har genomförts årligen i femton år och avsikten är att den även i fortsättningen skall genomföras årligen.

3.2 Framställningstid

Insamling av data genomfördes under perioden april-augusti 2016. Referenstid för de flesta frågorna är januari 2016 och för några frågor kalenderåret 2015. Kompletteringar av lämnade svar genomfördes löpande under datainsamlingen. Resultat publiceras i december samma år.

3.3 Punktlighet

Ingen anmärkning.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Många variabler är direkt jämförbara med tidigare års undersökningar. Dock ändras enkäten delvis varje år och nya frågor tillkommer medan andra tas bort. Det förekommer även i enstaka fall att frågeformuleringen ändras något och att resultaten därför inte är helt jämförbara.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Motsvarande undersökning har genomförts av övriga länder inom ramen för det europeiska samarbetet via Eurostat. Statistiken är jämförbar men det förekommer skillnader avseende svarsfrekvenser, täckning, metodik mm. Se <http://ec.europa.eu/eurostat>

Undersökningen följer OECDs riktlinjer och definitioner när det gäller definitionen på IKT-sektorn.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

SCB tar fram IT-relaterad statistik inom flera områden.

Arbetskraftsbarometern ger information om arbetsmarknadsläget och utsikterna för 71 utbildningsgrupper, inklusive programmerare/systemvetare och civilingenjörer inom elektronik/datateknik, och huvuddelen utgörs av högskoleutbildningar. Privatpersoners användning av datorer och internet 2016. Statistiken visar privatpersoners tillgång till och användning av IT, som dator och internet i hemmet, till exempel utifrån ålder. Företagens utgifter för IT redovisar verkställda investeringar och kostnadsbokförda utgifter för IT inom den privata sektorn

För att se ytterligare information, se temaområdet för informationsteknik på SCBs hemsida <http://www.scb.se/sv/Hitta-statistik/Temaomraden/Informationsteknik/>

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistik om IT-användning bland företag 2016 redovisas i publikationen Företagens användning av it 2016, i SCB:s databaser samt av EU:s statistikmyndighet Eurostat. Publikationen Företagens användning av IT 2016 finns tillgänglig på <http://www.scb.se/NV0116/>

5.2 Presentation

Publikationen består av text, tablåer, tabeller och diagram.

5.3 Dokumentation

Viss ytterligare dokumentation finns i rapporten Företagens användning av IT 2016.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Specialbearbetningar kan göras av materialet såsom andra aggregeringar efter branscher och storleksklasser, förutsatt att resultatet inte medför att något enskilt företag går att identifiera. Aidentifierat material kan göras tillgängligt för forsknings- och statistikändamål efter särskild prövning.

5.5 Upplysningstjänster

Vid frågor kring undersökningen, kontakta Björn Forssell, tfn 010 – 479 43 82 vid enheten för industriindikatorer, FoU och IT vid SCB. Det går även att vända sig till Statistikservice på SCB med telefonnummer 010-479 50 00 eller skriva till information@scb.se.